

Mieke Detienne & Brecht Vande Walle
Sint-Pauluscollege, Wevelgem
Contact: *mieke.detienne@gmail.com*
brecht.vande.walle@telenet.be

Een projectweek met een gouden randje

In de pers kon men er niet meer aan ontsnappen: Expo '58 werd vijftig jaar oud. Dat wil dus zeggen dat ook ons schoolgebouw waar momenteel de tweede graad haar toevlucht vindt, vijftig kaarsjes mag uitblazen. Het gebouw stond in Brussel op de Expo als paviljoen van het toen nog bestaande Joegoslavië. Na het opdoeken van de Expo kwam het richting Wevelgem. We lieten de leerlingen langs verschillende wegen kennismaken met dit unieke pareltje uit de geschiedenis van België én Joegoslavië.

Het feestjaar – omwille van het vijftigjarig bestaan van onze school – werd in verschillende luiken verdeeld. De start werd gegeven in aanwezigheid van verschillende notabelen. Daarna was er voor de leerlingen een ontspannend luik onder de vorm van een muziekfestival en een sport- en avonturendag. Het laatste luik ging door tijdens de lessen. Hierin gingen we aan de slag met een vak- en lesoverstijgend project.

De werkgroep besliste om in onze projectweek een aantal facetten in de kijker te plaatsen: enerzijds Expo '58 zelf, anderzijds het gebouw en zijn afkomst. Daarbij werd uitgegaan van en rekening gehouden met het niveau van de leerlingen en werd aandacht besteed aan de diversiteit van zowel de verschillende vakken als van de verschillende activiteiten. Tijdens de week werden heel wat activiteiten voorzien:

- muziek uit 'de fifties';
- filmpjes over Expo '58;
- een tentoonstelling met verschillende thema's zoals Expo '58 toen en nu, originele Expo-voorwerpen, Expo-vlaggen, etc.;
- een kalender van 1958 met de belangrijkste gebeurtenissen van dat jaar;
- een filmforum voor de tweede graad;
- het overdoen van de opening van de expo, exact 50 jaar later
- etc.

Bovendien werd een Joegoslavisch middagmaal geserveerd

Dankzij de verscheidenheid aan vakken slaagden we er in om in elk vak de focus op iets anders te leggen binnen hetzelfde thema. Zo werden in de lessen 'lichamelijke

opvoeding' dansen uit de Balkan aangeleerd. In de 'lessen wiskunde' werd gerekend zoals in de jaren 1950 en werden het volume en de omtrek van de bollen van het Atomium berekend. In 'aardrijkskunde' en 'geschiedenis' stond men stil bij ex-Joegoslavië. In de lessen 'technologische opvoeding' werkte men met 10 000 legoblokjes die eveneens hun 50^e verjaardag vierden. En in 'plastische opvoeding' ging men op zoek naar de Joegoslavische kunstenaars onder de leerlingen.

De projectweek werd gedragen door een tiental verantwoordelijken die de algemene lijnen uittekenden en brainstormden over mogelijke lesonderwerpen. Zo werd voorkomen dat in elk vak hetzelfde onderwerp werd aangesneden. Door alle voorstellen in één centraal punt te verzamelen, kon ook het overzicht over het totaalpakket behouden worden. Voor het uitwerken van een concreet lessenpakket deden we echter een beroep op de verschillende vakwerkgroepen. De vakcoördinatoren moesten het initiatief nemen zodat in elk jaar en in elke richting tenminste één uur in die week besteed werd aan het thema van de projectweek. Het resultaat was dat de leerlingen in die week ongeveer 15 uren bezig waren rond eenzelfde thema, maar telkens vanuit een andere invalshoek. Uiteraard willen we niet beweren dat elke leerkracht vol enthousiasme op die mallemolen sprong. Zoals in elke school kostte het behoorlijk wat tijd en inspanning van de werkgroep om de meerderheid van de collega's te overtuigen van de meerwaarde van de projectweek. Tegenargumenten zoals het extra werk dat zoiets met zich meebrengt en het 'urenverlies' in een vaak (te) krap jaarplan, waren niet uitzonderlijk. Maar het is een utopie om een volledig lerarenkorps voor honderd procent achter een activiteit te krijgen. Daarom was de werkgroep heel blij om toch te kunnen vaststellen dat slechts enkelingen het over zich heen lieten gaan. De eindevaluatie was positief, hoewel de leerlingen signaleerden dat ze één week al voldoende vonden.

Hoe vond het vak Nederlands zijn plaatsje binnen dat geheel? De leerkrachten vergaderden per graad en beslisten om ex-Joegoslavië als algemeen thema te nemen. Binnen de graden werd een onderscheid gemaakt tussen de aso- en de tso/bsa-leerlingen. De bedoeling was om een lessenpakket samen te stellen dat de leerlingen zoveel mogelijk op hun interesses zou aanspreken.

Voor de eerste graad A, optie moderne wetenschappen, vormden jeugdboeken het vertrekpunt. Deze werden, na een schets binnen de politieke gebeurtenissen van ex-Joegoslavië, creatief uitgewerkt. Door gebruik te maken van jeugdboeken kon ook woordenschatuitbreiding aan bod komen (in oorlogsverhalen wordt namelijk gebruik gemaakt van typische woorden en termen).

Voor de eerste graad B en de overige klassen van de A-stroom was de opdracht: verkoop je land aan buitenlanders; maak met andere woorden promotie voor België. Dat frietjes en chocolade hoge toppen scheerden, behoeft geen uitleg ...

Voor de tweede graad aso en tso werd opnieuw uitgegaan van jeugdboeken. Dit keer werd de inhoud van de boeken echter geëxtrapoleerd naar de huidige oorlogsgebieden – en naar de problematiek die er heerst. Het klassengesprek eindigde in een debat over

de vluchtelingenproblematiek: ‘Blijf je of vertrek je met je hebben en je houden?’ Voor de tweede graad bso bleef promotie het onderwerp. Daar ging men vakoverstijgend werken met maatschappelijke vorming en informatica. Leerlingen kregen de opdracht om een toeristische brochure te ontwerpen voor een land uit ex-Joegoslavië. Daarbij verzamelden ze realia over het gekozen land, die werden aangevuld met toeristische info.

Het vak Nederlands speelde ook een rol bij het slotinitiatief. Aan het einde van de projectweek kregen alle leerlingen immers een krantje waarin foto's en artikels werden opgenomen die betrekking hadden op de gebeurtenissen en activiteiten van de afgelopen week. Het voorblad van de krant van 18 april 1958 sierde de voorpagina.

Ronde 2

Marleen Lippens

Diocesane Pedagogische Begeleidingsdienst, Brugge

Contact: Marleen.lippens@vsko.be

‘Frisse blikken kijken verder’. Vakoverschrijdend werken: Nederlands ... kunst en reclame?!

1. Inleiding

In Vlaanderen kiezen heel wat scholen voor vakoverstijgende lessen. De uitbouw van een lessenreeks (of project) verhoogt vaak de motivatie bij zowel leraren als bij leerlingen. Die manier van werken is niet nieuw, maar het aanbod van materiaal is eerder schaars. Vanuit het vak Nederlands zijn heel wat aanzetten mogelijk om met andere vakken samen te werken. In de presentatie komen twee lesmodellen aan bod die voor diverse doelgroepen gebruikt kunnen worden. Die modellen focussen op kunst en reclame. Vakken als cultuurwetenschappen, media, plastische opvoeding, etc., kortom vakken met aandacht voor ‘beelden’ en ‘kijken’, kunnen hier aan gelinkt worden.

‘Beeldopvoeding’ of een ‘leerlijn kijken’ komt in het secundair onderwijs, binnen het vak Nederlands, zeker nog niet altijd gestructureerd in de lessen voor. We kunnen de leerlingen leren kijken, beelden leren interpreteren, de gedachte en de boodschap achter het beeld leren begrijpen, etc. Maar welke bedoeling heeft de zender, welke middelen zet hij daarvoor in en welke effecten bereikt hij bij de ontvanger?

Op scholen gaan leraren van verschillende vakken wel eens samen zitten om iets gemeenschappelijks uit te werken. Dat kan dus zeker ook voor het aspect ‘kijken’. In meer dan één vak vinden we binnen leerplannen (en eindtermen) een opstap naar ‘kijken’.